

Aprobat	Hotărârea CEC nr. 2542 din 28 mai 2024
În vigoare	20 iunie 2024
Publicat în Monitorul Oficial al RM	20 iunie 2024 nr. 260-263, art. 460

REGULAMENTUL privind constituirea secțiilor de votare peste hotare

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Prezentul regulament stabilește particularitățile de constituire a secțiilor de votare în străinătate, organizare și funcționare a organelor electorale ierarhic inferioare, precum și particularitățile de organizare și desfășurare a votării cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot peste hotarele țării, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și al referendumurilor republicane (denumite în continuare *alegeri*).

2. Cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot aflați în străinătate pot vota la oricare secție de votare constituită în străinătate, indiferent de statutul aflării lor pe teritoriul țării gazdă.

3. În sensul prezentului regulament termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1) *țară gazdă* – stat pe al cărui teritoriu se organizează una sau mai multe secții de votare pentru cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot;

2) *echipament electoral standardizat* – echipament care corespunde specificațiilor stabilite de Comisia Electorală Centrală utilizat în procesul de vot și pe care birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate îl primește de la Comisia Electorală Centrală prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe;

3) *informații relevante legate de votul în străinătate* – datele privind dinamica participării alegătorilor la secțiile de votare din străinătate la ultimele 3 scrutine naționale, indiferent de tipul acestora; datele înregistrării prealabile a cetățenilor Republicii Moldova; datele prezentate de Ministerul Afacerilor Externe cu privire la numărul și locul aflării cetățenilor Republicii Moldova în străinătate (colectate în baza evidenței consulare sau a altor date relevante); informațiile oficiale deținute și/sau publicate periodic de autoritățile competente ale țărilor gazdă privind numărul și locul aflării cetățenilor Republicii Moldova în străinătate; datele prezentate de Biroul relații cu diaspora.

4. Din momentul stabilirii datei alegerilor, pe resursele informaționale ale Comisiei Electorale Centrale se publică periodic informații relevante legate de votul în străinătate, iar până la constituirea secțiilor de votare în străinătate se publică și informații despre numărul și posibilele locații ale secțiilor de votare în străinătate. În măsura posibilităților, informațiile se afișează în format de date deschise.

5. Pentru secțiile de votare constituite peste hotare cheltuielile se estimează de Comisia Electorală Centrală în devizul de cheltuieli, aprobat prin hotărâre a Comisiei.

6. Din motive de claritate și fluiditate a textului, precum și pentru a nu încărca textul cu dublete masculin/feminin, termenii folosiți în prezentul regulament care denumesc funcții au forma de masculin generic și poartă un caracter incluziv/nonsexist.

Capitolul II.

Circumscripția electorală pentru secțiile de votare constituite în străinătate și secțiile de votare. Particularitățile constituirii consiliului electoral de circumscripție distinct și a birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate

7. În temeiul art. 34 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia Electorală Centrală constituie o circumscripție electorală distinctă pentru secțiile de votare din străinătate, care se echivalează cu circumscripțiile electorale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

8. În conformitate cu art. 35 alin. (12) din Codul electoral nr. 325/2022, pentru organizarea proceselor electorale în secțiile de votare din străinătate, Comisia Electorală Centrală va forma un consiliu electoral distinct, cu sediul în municipiul Chișinău.

9. Modul de constituire a consiliului electoral de circumscripție distinct și atribuțiile acestuia sunt stabilite în art. 35 și 37 din Codul electoral nr. 325/2022, precum și Regulamentul de activitate al consiliului electoral de circumscripție în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

10. Comisia Electorală Centrală, cu cel puțin 35 de zile înainte de data alegerilor, poate organiza:

1) una sau mai multe secții de votare pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova;

2) cu acordul autorităților competente ale țărilor gazdă, una sau mai multe secții de votare pentru localitățile în care, conform datelor Ministerului Afacerilor Externe, se află temporar sau domiciliază cel puțin 500 de cetățeni ai Republicii Moldova cu drept de vot.

11. Temeiul de bază pentru constituirea secțiilor de votare în străinătate este dinamica participării alegătorilor la secțiile de votare din străinătate la ultimele 3 scrutine, indiferent de tipul acestora, ținând cont complementar de datele înregistrării prealabile a cetățenilor Republicii Moldova aflați în străinătate și informațiile prezentate de Ministerul Afacerilor Externe cu privire la numărul și locul aflării cetățenilor Republicii Moldova în străinătate (colectate în baza evidenței consulare sau a altor date relevante).

În baza datelor disponibile, informațiile vor fi structurate și prezentate la nivel de țară/localitate.

12. Procedura, termenele și condițiile înregistrării prealabile a cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot care în ziua alegerilor se vor afla în străinătate sunt stabilite în Regulamentul privind înregistrarea prealabilă, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

13. Comisia Electorală Centrală poate decide amplasarea sau reamplasarea secțiilor de votare, în condițiile art. 39 alin. (2) și (4) din Codul electoral nr. 325/2022, în baza propunerilor scrise ale cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, transmise Comisiei, inclusiv prin intermediul Biroului relații cu diaspora, precum și a informațiilor prevăzute la pct. 3 subpct. 3).

14. Comisia Electorală Centrală împreună cu Ministerul Afacerilor Externe, Biroul relații cu diaspora și alți subiecți implicați, potrivit art. 28 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, creează un grup de lucru interinstituțional și aprobă un Plan de acțiuni privind activitățile de organizare și desfășurare a alegerilor în secțiile de votare din străinătate (în continuare – *Plan de acțiuni*), care va cuprinde:

1) lista de acțiuni ce urmează a fi realizate pentru organizarea și desfășurarea alegerilor în secțiile de votare din străinătate;

2) termenele de realizare a acțiunilor;

3) prevederile legale care reglementează acțiunile de realizat;

4) instituțiile responsabile pentru realizarea acțiunilor prevăzute.

Planul de acțiuni va fi publicat pe pagina web oficială a Comisiei și, de asemenea, va fi adus la cunoștința publică de toate entitățile publice vizate.

15. Informațiile cu privire la numărul și locul aflării cetățenilor Republicii Moldova în străinătate împreună cu avizul prealabil privind constituirea secțiilor de votare vor fi prezentate Comisiei Electorale Centrale de către Ministerul Afacerilor Externe în conformitate cu termenele stabilite în Planul de acțiuni.

16. Avizul prealabil prezentat de către Ministerul Afacerilor Externe va include:

1) informații relevante de la autoritățile competente ale țărilor gazdă cu referire la organizarea și desfășurarea alegerilor, inclusiv privind îndeplinirea condiției ce vizează obținerea acordului autorităților competente ale țării respective;

2) posibilitatea asigurării din punct de vedere tehnic și logistic a procesului de votare.

17. Informația privind statele și localitățile unde se constituie secții de votare se aduce la cunoștința publică de către Comisia Electorală Centrală după adoptarea hotărârii în acest sens.

18. Misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova asigură informarea cetățenilor aflați pe teritoriul țărilor gazdă despre data, ora și locul desfășurării alegerilor prin afișarea acestei informații la sediul lor (în incinta clădirii și/sau pe panourile informaționale ale acestora), pe paginile lor web oficiale și pe rețelele de socializare, precum și prin intermediul mass-media.

19. Cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care s-au înregistrat în prealabil vor fi informați despre secțiile de votare constituite pe teritoriul țării gazdă pentru care s-au înregistrat, după adoptarea hotărârii în acest sens, prin mesaje la adresa de e-mail indicată în formularul de înregistrare, în condițiile Regulamentului privind înregistrarea prealabilă, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

20. Birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate se constituie de către consiliul electoral de circumscripție distinct cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor, dintr-un număr impar de membri, de cel puțin 5 și cel mult 15 persoane. Membrii biroului electoral al secției de votare din străinătate se propun de către subiecții cu acest drept, după cum urmează:

1) 2 membri se propun de către Ministerul Afacerilor Externe, care exercită din oficiu funcția de președinte și de secretar al biroului electoral respectiv;

2) câte un membru se propune de fiecare partid politic reprezentat în Parlament.

21. Ministerul Afacerilor Externe va prezenta informația despre persoanele înaintate pentru constituirea birourilor electorale ale secțiilor de votare la consiliul electoral de circumscripție distinct, conform modelului din anexa nr. 1.

22. În cazul în care partidele politice nu prezintă candidaturile lor în componența biroului electoral al secției de votare din străinătate cel târziu cu 5 zile înainte de expirarea termenului de constituire a acestuia, precum și în cazul în care, după prezentarea candidaturilor de către toți subiecții cu acest drept, numărul acestora nu este suficient sau componența biroului constituie un număr par, candidaturile sunt înaintate de către consiliul electoral de circumscripție distinct, la propunerea Ministerului Afacerilor Externe, iar dacă nici acesta nu prezintă candidaturile, locurile rămase se completează de către Comisia Electorală Centrală, din rândul persoanelor incluse în Registrul funcționarilor electorali. Condițiile și modul de activitate a birourilor electorale ale secțiilor de votare, inclusiv a celor din străinătate, sunt stabilite în Regulamentul de activitate al biroului electoral al secției de votare, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

Capitolul III.

Infrastructura secțiilor de votare din străinătate

23. Fiecare secție de votare constituită în străinătate este dotată, de regulă, cu 2 laptopuri sau/și alte echipamente electronice, prin intermediul cărora operatorii/membrii biroului electoral, în ziua/zilele votării vor verifica datele de identitate ale alegătorilor în Sistemul informațional automatizat de stat „Alegeri” și vor înregistra faptul participării acestora la votare.

24. Ministerul Afacerilor Externe acordă asistență logistică și asigură birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate cu echipament electoral standardizat sau, după caz, cu echipamentul electoral de alt tip preluat/închiriat/procurat în țara gazdă, care se transmit birourilor electorale ale secțiilor de votare. După închiderea secțiilor de votare din străinătate, birourile electorale vor asigura restituirea echipamentului electoral recepționat, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, către Comisia Electorală Centrală, cu excepția bunurilor transmise în baza actului prevăzut la anexa nr. 3.

25. Specificațiile echipamentului electoral standardizat, modul de amenajare a secțiilor de votare, criteriile cărora urmează să corespundă secția de votare și alte particularități legate de asigurarea infrastructurii necesare desfășurării în bune condiții a procesului de votare sunt stabilite în Instrucțiunea cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

26. Responsabilitatea privind stabilirea localului secției de votare din străinătate aparține Ministerului Afacerilor Externe, în condițiile Codului electoral nr. 325/2022 și cadrului normativ conex, ale prezentului regulament și ale altor acte administrative normative adoptate de Comisia Electorală Centrală.

27. În cazul organizării votării pe parcursul a două zile, Ministerul Afacerilor Externe va asigura organizarea serviciilor de pază a localului secției de votare în orele dintre prima și cea de-a doua zi de votare, inclusiv până la transmiterea documentației electorale.

28. Responsabilitatea pentru organizarea procesului de vot, pentru asigurarea secretului votului alegătorilor, pentru amenajarea localurilor și pentru menținerea în ele a ordinii corespunzătoare o poartă biroul electoral al secției de votare, cu susținerea Ministerului Afacerilor Externe, după caz, și cu suportul autorităților competente ale țării gazdă.

29. La solicitarea Ministerului Afacerilor Externe, formulată în scris conform modelului din anexa nr. 2, Comisia Electorală Centrală transmite acestuia cabinele pentru vot secret și urnele de vot prin act de predare-primire, al cărui model este dat în anexa nr. 3. Ministerul Afacerilor Externe poartă răspundere materială pentru păstrarea și integritatea bunurilor transmise.

30. Sigiliile cu sistem de autoblocare, etichetele de securitate, ștampilele electorale, buletinele de vot, tehnica de calcul și alt echipament, materialele și/sau documentele electorale se pregătesc/tipăresc și se transmit de către consiliul electoral de circumscripție distinct președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe.

31. În vederea asigurării serviciilor de transportare și livrare a bunurilor prevăzute la pct. 29 și 30 acestea pot fi eliberate Ministerului Afacerilor Externe, la solicitare, anterior termenului stabilit pentru eliberarea bunurilor respective consiliilor electorale de circumscripție constituite pentru secțiile de votare din țară.

Capitolul IV.

Votarea

32. **Votarea se efectuează în ziua alegerilor între orele 07.00 și 21.00, ora locală a țării gazdă.**

33. Conform art. 8 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022, în circumscripția electorală pentru secțiile de votare din străinătate sau în unele secții de votare, votarea poate fi desfășurată, din motive obiective (pandemii, situații excepționale, asigurarea dreptului la vot în condiții neordinare, numărul mare de alegători înregistrați la secțiile de vot de peste hotare etc.), pe parcursul a două zile (sâmbătă și duminică), fapt ce se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor.

34. Procedurile electorale ce vizează condițiile de stabilire a votării pe parcursul a două zile, asigurarea securității procesului de vot, păstrarea și asigurarea integrității buletinelor de vot utilizate și a celor neutilizate, regulile privind asigurarea integrității listelor electorale și confidențialității informației din buletinele de vot și listele electorale, în cazul votării pe parcursul a două zile, sunt reglementate de Regulamentul privind particularitățile votării pe parcursul a două zile, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

35. Ministerul Afacerilor Externe va înștiința, va coordona în prealabil și va solicita organelor competente ale țării gazdă asigurarea ordinii în perimetrul secției de votare și securitatea acesteia.

36. Membrii biroului electoral al secției de votare constituit în afara Republicii Moldova nu au dreptul să examineze legalitatea aflării alegătorului pe teritoriul țării gazdă.

37. Alegătorii din străinătate care se vor prezenta la secția de votare vor fi incluși de către membrii biroului electoral al secției de votare într-o listă electorală suplimentară, al cărei model este dat în Regulamentul cu privire la întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

38. Alegătorul care votează în secția de votare constituită în străinătate confirmă pe propria răspundere abținerea de la votarea multiplă și faptul că este informat despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligații, semnând pentru aceasta în rubrica respectivă din formularul listei electorale suplimentare, al cărei model este dat în regulamentul prevăzut la pct. 37.

39. **Votarea în secțiile de votare din străinătate se efectuează în baza unuia dintre următoarele acte de identitate:**

- 1) buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;
- 2) buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova;
- 3) pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv cu termen de valabilitate expirat.

40. Funcționarii electorali care își desfășoară activitatea în secțiile de votare din străinătate votează în aceleași condiții, stabilite de prezentul regulament.

41. Biroul electoral decide asupra prelungirii, cu cel mult 2 ore, a termenului votării pentru a le permite alegătorilor care stau în rând la secția de votare să-și realizeze drepturile, informând despre prelungire consiliul electoral de circumscripție distinct și Comisia Electorală Centrală. În cazul votării pe parcursul a două zile, decizia despre prelungire se va lua separat pentru fiecare zi de votare.

42. Procedura de recepționare și examinare a contestațiilor de către birourile electorale ale secțiilor de votare constituite în străinătate este reglementată de Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

În conformitate cu art. 97 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, dacă examinarea nu ține de competența biroului electoral, contestația și materialele anexate se vor transmite consiliului electoral de circumscripție distinct. În funcție de obiectul contestațiilor, consiliul electoral le va examina sau le va trimite spre examinare autorităților competente.

Capitolul V.

Numărarea voturilor, centralizarea rezultatelor votării și restituirea materialelor și documentelor electorale

43. După expirarea timpului rezervat votării, președintele biroului electoral al secției de votare anunță încheierea votării și dispune închiderea secției de votare.

44. Biroul electoral al secției de votare efectuează numărarea și totalizarea voturilor în condițiile art. 81 din Codul electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului de activitate al biroului electoral al secției de votare, care se aplică în modul corespunzător.

45. Procedura de întocmire și transmitere a proceselor-verbale cu privire la rezultatele numărării voturilor, precum și altor documente, materiale și echipamentului electoral, se efectuează conform prevederilor Regulamentului de activitate al biroului electoral al secției de votare și Instrucțiunii privind modul de sistematizare, împachetare, sigilare și transmitere a documentelor (materialelor) și a echipamentului electoral după închiderea secțiilor de votare, aprobate prin hotărârile Comisiei Electorale Centrale.

46. Procesele-verbale întocmite de birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate, însoțite de toate cererile privind operațiunile electorale ale biroului electoral al secției de votare, sunt transmise la consiliul electoral de circumscripție distinct:

1) prin mijloace electronice (inclusiv prin fax sau alte sisteme informatice) **în cel mult 24 de ore de la închiderea secțiilor de votare**, fiind executate astfel încât să permită descifrarea datelor înscrise. Exactitatea datelor din aceste procese-verbale este confirmată telefonic, iar în cazul unor neconcordanțe și neajunsuri probate suficient, acestea se corectează de către consiliul electoral de circumscripție numai dacă datele respective nu vizează numărul de voturi exprimate pentru concurenții electorali/opțiunea la referendum;

2) în original, prin poșta diplomatică, **în cel mult 48 de ore de la închiderea secțiilor de votare**. Președintele biroului electoral al secției de votare poartă răspunderea, iar Ministerul Afacerilor Externe asigură suportul în transmiterea proceselor-verbale și altor documente și materiale electorale la consiliul electoral de circumscripție distinct.

47. Exactitatea datelor din procesele-verbale transmise în original este confirmată prin semnăturile membrilor biroului electoral, iar după caz acestea se corectează de către consiliul electoral de circumscripție distinct numai dacă datele respective nu vizează numărul de voturi exprimate pentru concurenții electorali/opțiunea la referendum. În acest caz, consiliul electoral de circumscripție distinct asigură transmiterea către Comisia Electorală Centrală a procesului-verbal de numărare a voturilor primit în original, prin poșta diplomatică, precum și cel corectat semnat de toți membrii consiliului electoral de circumscripție.

48. Consiliul electoral de circumscripție distinct va centraliza rezultatele votării pe întreaga circumscripție electorală într-un proces-verbal în condițiile art. 84 din Codul electoral nr. 325/2022.

Capitolul VI.

Monitorizarea alegerilor în secțiile de votare constituite peste hotare

49. Monitorizarea alegerilor în secțiile de votare constituite peste hotare se efectuează de către observatorii naționali și internaționali acreditați de către Comisia Electorală Centrală.

50. Procedura de acreditare a observatorilor, drepturile, obligațiile și răspunderea observatorilor acreditați sunt prevăzute în Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

51. Accesul la procedurile electorale al observatorilor acreditați este permis la prezentarea legitimației și actului de identitate valabil. Interpreții care însoțesc observatorii acreditați prezintă legitimația și actul de identitate valabil.

52. La operațiunile electorale desfășurate în secțiile de votare din străinătate au dreptul să asiste inclusiv jurnaliștii legitimați de instituțiile mass-media și confirmați de Comisia Electorală Centrală.